

Магистрлік жұмыстың құрылымы мен мазмұны

Исламгулов Дамир Рафаэлович
Башқұрт мемлекеттік аграрлық университетінің
кафедра меңгерушісі

Магистрлік диссертация – автор жария қорғауға ұсынған нәтижелер мен ғылыми ұстанымдардың жалпыланған баяндалуынан тұратын теориялық немесе эксперименттік ғылыми жұмыс.

Магистрлік диссертациядан басқа графикалық бөлім дайындалуы керек. Бұл ретте қосымшасыз магистрлік жұмыстың көлемі авторлық мәтіннен 60-80 бет шегінде болуы керек. Мәтін компьютерде, А4 парағында бір жарым интервалмен теріледі. Графикалық материалдың көлемі кемінде 8 парақ болуы керек. Графикалық материалдың орнына мультимедиялық сүйемелдеуді қолдануға болады. Слайдтар саны 12-ден кем болмауы керек. Бұл жағдайда бірінші слайдта зерттеудің тақырыбы, мақсаты мен міндеттері, ал соңғы слайдта зерттеудің жалпы қорытындылары мен негізгі нәтижелері көрсетілуі тиіс.

Магистрлік диссертацияның шамамен құрылымы титулдық бет, магистрлік жұмысты орындауға арналған тапсырма, мазмұндар кестесі, қабылданған қысқартулар тізімі, кіріспе, негізгі бөлім, жалпы қорытындылар, пайдаланылған әдебиеттер тізімі, қосымшалар болып табылады.

Қабылданған аббревиатуралар тізбесі қарастырылатын білім саласындағы нақты және сирек кездесетін аббревиатуралар мен декодтауларды қамтиды. Тізім сол жақта әріптік аббревиатуралар (алфавиттік тәртіппен), ал оң жақта олардың егжей-тегжейлі түсіндірмесі берілген бағанға орналастырылған. Егер диссертацияда терминдер мен белгілерді қоса алғанда, арнайы қысқартулар үш реттен аз қайталанса, олар тізімге енгізілмейді.

Диссертациялық жұмыс мәтінінде шифрланған сөздерді бірінші айтқан кезде қысқартулар жақшаға алынады, содан кейін қысқартулар ғана жазылады. Кіріспеде (3-4 б.б.) жұмыстың жалпы сипаттамасы бар, ол келесі элементтерді қамтиды:

- тақырыптың өзектілігі - зерттеу объектісінің негізгі кемшіліктерін ашатын және зерттеу пәнін ұсынатын зерттеу саласындағы проблемалық жағдайдың қысқаша мазмұны. зерттеу объектісінің саласы; жұмыстың мақсаты мен зерттеу міндеттері. Қойылған мақсат «Диссертацияны орындау барысында не істеу керек?» деген сұраққа жауап беруі керек. Тұжырымдалған міндеттер «Зерттеу мақсатына қалай қол жеткізуге болады?» Деген сұраққа жауап беруі керек;

- зерттеу объектісі мен пәні диссертация тақырыбы

мен тақырыбымен анықталады;

- ғылыми жаңалық (2-3 балл) – зерттеу процесінде алынған теориялық сипаттағы жаңа нәтижелер (әдістеме, әдіс, математикалық модель және т.б.). Сонымен қатар, зерттеудің жаңалығын көрсету кезінде алынған нәтижелер мен белгілі нәтижелер арасындағы айырмашылықты көрсетуге, жаңалық дәрежесін сипаттауға (алғаш рет алынған, жетілдірілген, әрі қарай дамыған және т.б.);

- практикалық құндылық (2-3 балл) - теориялық (зерттеу) сипаттағы жұмыста зерттеу нәтижелерінің ғылыми қолданылуы немесе оларды пайдалану бойынша ұсыныстар берілуі керек, ал практикалық (қолданбалы) сипаттағы жұмыста - жаңа нәтижелер берілуі керек. практикада қолданылуы (құрылғылар, технологиялар, техникалар, бағдарламалық қамтамасыз ету және т.б.), оларды пайдаланудың әсері немесе оларды пайдалану бойынша ұсыныстар;

- қорғауға ұсынылған нәтижелер (ережелер), талқылануы орындалатын ғылыми зерттеулердің маңыздылығы мен сапасын бағалауға мүмкіндік беретін жаңа және маңызды нәтижелер (жаңалық және практикалық маңызы бар тұстар);

- нәтижелерді апробациялау – ғылыми конференциялар мен семинарларға қатысу көрсетіледі (тақырыптары, орны және күні көрсетілген);

- жарияланымдар – жарияланған жұмыстардың саны көрсетіледі (ғылыми журналдарда, жинақтарда, патенттерде).

Магистрлік диссертацияның негізгі бөлігі төрт тараудан тұруы керек, онда диссертация тақырыбы логикалық және негізді түрде түсіндіріледі. Төменде тараулардың шамамен атаулары және олардың инженерлік тақырыптар бойынша мазмұны берілген.

«Мәселенің қазіргі жағдайын талдау және зерттеу мақсаттары» (8 - 10 б.) атты бірінші тарауда зерттеу үшін таңдалған тақырыптың қазіргі жағдайы мен даму дәрежесі қарастырылады, кемшіліктері ашылады, сонымен қатар сыни баға беруге болады. қолданыстағы бағалау және зерттеу әдістері. Сонымен бірге тарауда әдебиет көздеріне шолу жасалып, өзекті зерттеу тақырыптары негізделеді. Зерттеудің мақсаты тұжырымдалады, соған сәйкес зерттеу мақсаттары құрастырылады.

Екінші тарауда «Тізбектерге, құрылғыларға, жабдықтарға, жүйелерге арналған техникалық

шешімдерді әзірлеу» (15-20 б.б.) жұмыстың зерттеу теориялық немесе практикалық бөлігі қарастырылған. Есептерді шешудің әдістері, әдістері немесе тәсілдері, сондай-ақ құрылымдық, функционалдық және схемалық диаграммалар ұсынылады. Олардың жұмыс істеу ерекшеліктері сипатталған. Тарау заманауи компьютерлік технологияларды пайдалана отырып суреттелуі керек.

«Тиімділіктің негізгі көрсеткіштерін (критерийлерін) есептеу немесе әдістер мен алгоритмдерді (бағдарламаларды) әзірлеу» үшінші тарауында (20-25 б.) салмақтық және өлшемдік көрсеткіштердің, тиімділік, сенімділік көрсеткіштерінің аналитикалық есептері, ұсынылып отырған экономикалық есептеулер берілген. құрылғы, жабдық және т.б. Немесе есептеу бағдарламаларын жасау үшін жаңа технологиялар, әдістер және алгоритмдер әзірленуде. Есептеулер нәтижелері графикалық тәуелділіктер, диаграммалар және кестелер түрінде берілген.

«Алынған нәтижелердің сенімділігін бағалау және (немесе) оңтайландыру мәселелерін шешу және (немесе) пайдалану-техникалық құжаттаманы әзірлеу бойынша ұсынымдар» (15-20 б.) тарауда алынған нәтижелердің сенімділігі бағаланады, және оңтайландыру мәселелерін шешу негізгі тиімділік критерийлерін (сенімділік, құны, электр энергиясының сапасы, тиімділігі және т.б. көрсеткіштері) пайдалана отырып ұсынылады немесе пайдалану-техникалық құжаттама әзірленуде, қауіпсіздік ережелері, өрт қауіпсіздігі, пайдалану нұсқаулары және т.б.

Жалпы қорытындылар тұжырымдалған мақсатпен және қойылған міндеттермен зерттеу жұмысының нәтижелерінің дәйекті логикалық берілуін қамтиды. Бұл жағдайда зерттеу мақсаттарының әрбір тармағына нақты жауаптар беру қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер тізіміне енгізілген әрбір ақпарат көзі диссертация мәтінінде көрсетілуі керек. Қорғалған күннен бастап 10 жылдан аспауы тиіс кемінде 15 әдеби дереккөз ұсынылады.

Қосымшада түсіндірме (көмекші) материалдар (кестелер, әдістер, нұсқаулар, бағдарламалар және

т.)

Магистрлік диссертацияда пайдаланылған әдеби көздерге сілтемелер, сонымен қатар жобаның (жұмыстың) графикалық бөлігінің парақтарына сілтемелер бар. Әрбір тараудан кейін зерттеудің негізгі нәтижелерін қамтитын қысқаша мазмұны болуы керек.

Магистрлік диссертацияға реферат дайындауға болады. Әдетте, рефератта титулдық бет, тақырыптың өзектілігін сипаттамай магистрлік диссертацияға кіріспе және жалпы қорытындылар болады. Реферат А4 парағында кітапша түрінде жасалған. Әдебиеттер тізімі:

1. Григораш, О.В. Бөлім қызметін ұйымдастыру және жұмыс нәтижелерін бағалау / Григораш О.В., Трубилин А.И. – Краснодар: КубГАУ, 2012. - 596 б.
2. Лубова, Т.Н. Студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру / Любова Т.Н., Исламгулов Д.Р. // Жинақта: Жоғары білім берудің Федералдық мемлекеттік білім беру стандарты шеңберінде жоғары білім берудің білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру. Бүкілресейлік ғылыми-әдістемелік конференцияның материалдары. – Уфа: Башқұрт мемлекеттік аграрлық университеті, 2016. – 214-219 б.
3. Исламгулов, Д.Р. Негізгі кәсіптік білім беру бағдарламаларын әзірлеуде кәсіптік стандарттарды қолдану / Исламгулов Д.Р., Любова Т.Н. // Жоғары білім берудің Федералдық мемлекеттік білім беру стандарты шеңберінде жоғары білім берудің білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру: Бүкілресейлік ғылыми-әдістемелік конференция материалдары. – Уфа: Башқұрт мемлекеттік аграрлық университеті, 2016. – 161-170 б.
4. Лубова, Т.Н. Құзыреттілік көзқарас шеңберінде білім сапасын бағалау / Т.Н.Лубова, Д.Р.Исламгулов // Жоғары білімді жаңғырту жағдайында әлеуметтік, гуманитарлық, жаратылыстану-техникалық пәндерді оқытудың өзекті мәселелері: Материалдар. халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясының. – Уфа: Башқұрт мемлекеттік аграрлық университеті, 2014. – С.189-192.